

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in judicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

**Chokier, Érasme de
Coloniae Agrippinae, 1684**

16. Exempti, an præstent Juramentum fidelitatis superioribus Prælatis à
quibus eximuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](#)

Licet ad Diocesanum spelet tollere pravas consuetudines sue diocesis Abb. cap. abolenda num. 3 de Sepulturis Abb. c. ex frequentibus n. 4. de institut. ubi Inno. Angel in summa verb. Archiepiscopus n. 1. Id tamen in exemplis non potest qui licet sint in diocesi non tamen ideo sunt de diocesi cap. grave ubi Fel. c. pen. de offic. ord. Quapropter (inquit Abbas) non est presumendum quod Papa subiicie voluntaria exemplis Episcopis per verba quantumlibet generalia qui proinde consuetudines exemptorum pravas abrogare non poterunt Abb. d. c. abolenda n. 3. vide inquit idem, si exempti habeant consuetudinem vendenda sepulturae pravam alioquin atque plane irrationabilem Episcopus eam abrogare non poterit d. c. abolenda ubi DD. Ratio est, quia tam exempti, quam res exemptae comparantur locis seu rebus extra territorium seu diocesum constitutis cap. grave ubi Fel. Abbas & DD. de offic. ord. Car. Clem. Archiepiscopo §. similis in fine de privil. Ang. conf. 250. incip. quadam Margareta vol. 2. Unde, cum Episcopus extra diocesum non habeat ius tertendi seu administrandi Alciat. l. pupillus §. territorium ff. de verb. signif. consequens est ut non possit iudeo consuetudines moderari, tollere, abrogare, derogare, iudici quippe extra territorium ius dicenti impune non paretur.

3 Quare, pulchre ex Romano Socino censuit Alciatus, quod si castrum ab omnimodo civitate superioris iurisdictione sit erectum amplius superioris civitatis consuetudinibus non regetur Alc. d. §. territorium Rom. conf. 218. Soc. conf. 81. Alioquin enim regulare est quod castra regulari debeant & sequi consuetudines civitatis capitalis Amanellus sing. 235. n. 1 Barth. l. 2. q. 36. C. que sit longa consuet. 1. Jason. l. de quibus n. 6. ff. de legibus Menoch. conf. 257. n. 51. li. 3. late Rochus tralb. de consuetud. n. 341.

QUÆSTIO XVI:

Exempti an præstant iuramentum fidelitatis superioribus Prælatis
à quibus eximuntur.

SUMMARIUM.

1. Exempti præstant iuramentum Episcopo 2. Potest quis vasallus esse diversorum D. ratione populi non exempti. minorum.

Franciscus de Areto in hac specie quæstionis consultus respondit negative conf. 150. n. 1. Ratio est, quia eiusmodi iuramentum præstatur in signum subjectionis estque libertati & exemptioni ex diametro contrarium cap. cum olim 2. de privileg. glo. cap. antiquo eod. cap. nimis prava ubi Butr. de excess. Prælat. ideoque exempli istud iuramentum Pontifici præstant non autem alij, DD. d. cap. nimis & cap. dilecti de maiorit. & obed. nisi tamen exemplis habeat populum non exemptum seu

Ca-

Capellas, Ecclesiæ aut loca non exempta nam eorum respectu subicitur ordinatio¹
cum capella de privileg. ubi DD. & consequenter eorum contemplatione iuramen-
tum fidelitatis Episcopo præstare potest, idque argumentum sumendo à feudis po-
test enim aliquis esse vasallus duorum pro diversis feudis ac utriusque respectu
præstare utrique Domino iterum fidelitatis cap. 1. quæ sit nova forma in feud.
cap. de forma 2. quest. vlt. c. 1. in fine hic finitur lex. cap. grande de supplend. neglig. prælat.
in 6. Spec. de feudo §. 2. vers. 12. Quod genus argumenti in hac exemptionum mate-
ria procedere diximus frequenter supra lib. 1. qu. 45.

QUESTIO XVII.

Archiepiscopus, Episcopus, an celebrare possit in locis à se exceptis.

Quæstionem hanc tetigimus supra quam proinde nolo hic iterum repetere
supra lib. 2. q. 45. vers. 25. & 62. Quid autem de alijs prælatis vel Abbatibus
an Pontificalia exercere possint extra eorum Ecclesiæ item in præsenzia suorum
prælatorum superiorum vide copiose Francum cap. ut Apostolice n. 5. & 6. de privi-
leg. in 6.

QUESTIO XVIII.

Archiepiscopo vel Episcopo celebrante in loco excepto cuius erunt
oblationes in missa factæ.

SUMMARIUM.

- 1. Diœcesis est parochia Episcopi. 3. Solutio questionis cum distinctione.
- 2. Omissum remanet in dispositione iuris. 4. Troilus indistincte censet deberi Episcopo.

Videtur quod Diœcesani quia tota diœcesis est parochia Episcopi cap. lices¹
16. q. 3. & alij curati dicuntur adiutores Episcopi cap. fin. de offic. Archipresby-
teri. Præterea oblationes veniunt accessoria ad missam ideoque videtur quod ce-
lebranti debeantur cap. accessorium de reg. iur. in 6.

In contrarium vero facit quia diœcelano permittam est quidem ut celebret in
loco excepto iuxta Clem. Archiepiscopo de privileg. at vero de oblationibus nihil²
dispositum repertur; unde fit locus axiomati quod omissum remaneat in dispositi-
one juris communis 1. commodissime ff. de liber. & post. Petrus de Anchar. hanc quæ-
stione sic distinguit ut si celebret exequendo officium Pastorale, quod ei oblation-³
nes debeantur, idque ut subveniatur in necessitate constituto sicut vero si volunta-
tie